

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philosophistæ Seu Excerpta Pauca Ex Multis Libris, Thesibus, Dictatis Theologicis

[S.l.], [ca. 1692]

1664. Thomas Comptonus Carleton.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39173

I. PARS. haberet priorem illam gravitatem, non autem posteriorem, per quam peccatum mortale constituitur, & homo fit indignus Dei amicitia.

JOANNES MARTINON.

1663.

Joannes Martinon etiam Gallus in suo Opere in folio Parisiis edito anno 1663. sic discurret Disp. 15. de peccatis sect. 1. n. 8. Difformitas peccati dupliciter spectari potest. 1. Quatenus repugnat naturæ rationali ut tali: & sic dicitur PECCATUM PHILOSOPHICUM, quia sub eâ ratione consideratur à Philosophis moralibus. . . . 2. Quatenus repugnat Legi Dei pro suo jure exigentis oppositum: & sic dicitur offensa Dei vel injuria, & PECCATUM THEOLOGICUM. Et infra: Multi peccant agendo contra rationem, qui finem ultimum sibi non proposuerunt, aut de illo non actu cogitant, neque advertunt se à fine deflectere. . . . Multi peccando non cogitant semper de Lege divinâ, neque de Deo, neque de Gratiâ supernaturali, de quâ plerique infidelium nihil unquam audierunt.

1664.

THOMAS COMPTONUS CARLETON.

Anno subsequente 1664. P. Thomas Comptonus Carleton Anglus, hac habet Tom. 1. Theol. Scholast. Disp. 104. sect. 4.

Diximus ratione diversæ deliberationis, seu advertentiæ, peccatum veniale transire posse in mortale: nunc ergo videndum quo pacto advertentia ad rationem peccati concurrat, & num semper requiratur, præsertim cum detur peccatum inadvertentiæ. Dicendum cum P. Vasquez hic d. 107. cap. 3.

Tan-

Tannero d. 4. q. 3. dub. 5. & communi sententiâ, I. PARS
 ad peccatum omne advertentiam aliquam etiam
 actualem malitiæ requiri, saltem per modum suspi-
 cionis aut dubii: & ad mortale quidem ejusmodi esse
 debet hæc advertentia ut sit plena & perfecta, seu
 expedita ac deliberata, ob gravitatem scilicet rei,
 esto veniale peccatum cum minore, seu semi-plena
 advertentia committi possit, cum cogitatione scilicet
 quadam imperfectâ, qualis in semi-dormientibus re-
 periri solet. Hæc verò advertentia non necessariò
 esse debet malitiæ formalis vel moralis, sed solum
 Physicæ & objectivæ, seu quod objectum illud sit ali-
 quo modo disconveniens naturæ rationali, ut suprâ
 in materia de Actibus humanis latius est declaratum.

Ratio Conclusionis unica & sufficiens est, quia
 quidquid est peccatum, esse debet voluntarium sub
 eâ ratione, sub quâ est peccatum. Sed malitia nullo
 modo cognita nequit esse voluntaria; ergo nec re-
 fundere potest malitiam moralem in actum.

Dixi requiri cognitionem malitiæ saltem per mo-
 dum dubii: si enim nullo modo in mentem veniat,
 nec ulla suspicio mali, eodem planè modo se habet
 homo ille respectu hujus objecti, ac si malum non
 esset. Certè quidquid sit objectum in se, respectu ope-
 rantis in hoc casu non est malum imò nec potest quis
 se ad considerandam objecti illius malitiam applica-
 re, si nulla ei in mentem veniat ejus suspicio: ut autem
 actus sit malus, debet quis liberè & humano more
 applicare se posse ad considerandum illius malitiam,
 quod tamen facere nequit, nisi aliquod habeat illius
 principium; hoc verò non habet, si nulla planè sit
 malitiæ in objecto illo contentæ advertentia.

Plena itaque advertentia requiritur ad peccatum
 mortale, licet non semper recordentur homines se
 ejus-

IO PHILOSOPHISTÆ.

I. PARS. ejusmodi considerationem habuisse, vel ob consuetudinem, ab assuetis enim non fit passio; & quando cum magna facilitate aliquid facimus non adhibendo peculiarem conatum, facile postea obliviscimur; vel etiam quia advertentia, quamvis deliberata, fuit tamen valdè tenuis: aliud namque est advertere, aliud advertere se advertere.

Quæ etiam sunt causæ, cur subinde homines peccent sine remorsu, vel si eum habuerint, facile illius obliviscantur; non tamen censetur peccatum ex malitia, nisi quando cognitio malitiæ est valdè clara, imò & cum quodam erga illam affectu, vel etiam cum præcepti aut legislatoris quodam quasi contemptu. Et per hæc solvuntur omnia quæ opponunt adversarii, quos in re puto non aliud à nobis sentire.

Objicies 1. Ex nostrâ sententiâ sequi, multa in dies scelera committi, furta, homicidia &c. quæ tamen juxta nos non sunt peccata mortalia; fieri enim possunt vel ab omnino ignorantibus Deum, vel à non advertentibus ad ejus offensam, sed solum ad deordinationem contra rationem naturalem.

Respond. Negando sequelam: ad probationem quoad 2. partem dico, rarò contingere, inter Fideles præsertim, ut quis deliberatè aliquid hujusmodi perpetret sine advertentiâ aliquâ ad Deum, confuso saltem modo: unde & timent pœnas sibi ab eo infligendas: sicut quando conjugatus, aut votum habens castitatis, peccat contra castitatem, non solet eos Confessarius interrogare, utrum tunc attenderint ad votum, vel conjugium, quia supponuntur aliquo saltem modo ad ea attendisse: quod à fortiori sequitur de circumstantiâ advertentiæ ad Deum.

Quoad

Quoad infideles affirmant plurimi in nullo ho- I. PARS,
mine adulto dari invincibilem ignorantiam Dei. Ita
Abulensis, Lyranus, Altissiodorensis &c. Tenet
etiam Coninck Tr. de Fide, ubi ait neminem posse
longo tempore postquam ad usum rationis perve-
nit, Deum invincibiliter ignorare. *Ergo potest ali-*
quanto tempore.

Objicit tamen sibi Molinam 1. p. ad art. 1. q. 2.
qui, *inquit*, nobis hac in re oppositus affert com-
pertum esse incolas Brasiliæ nullam omninò Dei
cognitionem habuisse.

Objicies 1. Juxta Paulum 1. ad Corinth. cap. 6.
v. 10. neque fornicarii, nec adulteri, nec fures &c.
regnum Dei possidebunt: sed fornicatio commissã
cum invincibili ignorantia Dei est verè fornicatio,
quæ est peccatum mortale, cum juxtà Apostolum
perpetuò excludat è cælo. Ad Argumentum
Respond. Sanctum Paulum hoc loco allocutum esse
Fideles; hi autem, moraliter loquendo, semper at-
tendant ad Deum, semperque illius prohibitionem
ac displicentiam præ oculis habent. Imò suo modo
hoc etiam verum est de infidelibus, ut supra vidi-
mus. Et sicut in præceptis vel prohibitionibus de
rebus indifferentibus, ut sint peccata, debet aliquo mo-
do esse advertentia prohibitionis vel præcepti divini,
alioqui erunt actus indifferentes, ita & hîc sine ad-
vertentiâ aliquâ ad Deum, erunt hi actus illius tan-
tùm gravitatis ac malitiæ, quam hauriunt ab obje-
cto naturali.

Objicies 4. Saltem si contingeret aliquem com-
mittere furtum vel homicidium sine advertentia ad
Deum, non esset secundùm nos peccatum mortale,
nec teneretur quis illud confiteri, quod tamen non
videtur admittendum; sic enim multi prætere
possent

I. PARS. possent se in istiusmodi rebus non peccasse mortaliter, cum dicere queant se non advertisse ad Deum. Sed contra: si enim committeretur idem furtum aut homicidium sine advertentiâ ad malitiam contra naturam rationalem (quod subinde accidere posse fatentur ipsi adversarii) idem sequitur inconveniens. Respondetur itaque rarissimè contingere ut furtum huiusmodi vel homicidium deliberatè fiat sine aliquâ saltem advertentiâ ad Deum, ut suprâ diximus: sicut secundum omnes, quando quis conjugatus committit adulterium, non solet à Confessario interrogari, utrum attenderit ad circumstantiam conjugii; supponitur enim attendisse, & moraliter loquendo, contrarium nunquam evenire potest, licet in casu aliquo Metaphysico possit.

IDEM *Disp.* 109. *sect.* 5. Dices, inquit, si ergo leve aliquod tantum peccatum aliquis admittat, dicat, v. g. mendacium jocosum, ignorans displicere Deo: si postea idem præstet cum advertentiâ divinæ displicentiæ, peccabit mortaliter. Patet consequentia: id siquidem secundum nos, quod antecedenter ad advertentiam divinæ displicentiæ offendit tantum leviter, illâ positâ offendit graviter. Ergo idem erit de mendacio jocosum & de similibus.

Respondetur itaque, ad hoc ut aliquid sit gravis offensa Dei post advertentiam, debere illud antecedenter ad advertentiam displicentiæ divinæ habere aliquam gravitatem. Hoc autem in his omnibus contingit, homicidio v. g. adulterio, & similibus, quæ antecedenter ad advertentiam Dei, licet non sint gravia gravitate Theologicâ, sunt tamen gravia gravitate Philosophicâ; ut docet S. Thomas 1. 2. q. 71. a. 6. ad 3. Id est, sunt gravia contra rationem naturalem, sub qua consideratione de iis disputant

Phi-

Philosophi morales; non tamen habent eam gravitatem quam Theologi in peccato peculiariter considerant, nempe prout dicit ordinem ad Deum, aliquo modo cognitum.

PETRUS DE BUGIS.

Petrus de Bugis Jesuita Gallus idem sentit hæc in 1668. parte cum Joanne de Lugo, cujus expressiones transcribit Lib. 3. de Incarn. cap. 5. n. 9. Tractatus editus est Lugduni anno 1668.

JACOBUS PLATELIUS.

Jacobus Platelius Jesuita Belga & Duaci Theologia Professor edidit anno 1679. Synopsis cursus Theologici, in cuius 2. parte cap. 3. §. 3. n. 189. pag. 116. sic habet: Hinc peccatum, quantumvis rationi graviter repugnans, commissum ab invincibiliter ignorante aut non advertente Deum esse, aut peccatis offendi, non est mortale: cum enim nullum etiam virtuales & implicitum Dei contemptum includat, stare potest cum charitate perfectâ & amicitia divinâ. Unde tale peccatum esset quidem grave gravitate Philosophicâ præcisè sitâ in repugnantia cum naturâ rationali qua tali, cujus consideratio pertinet ad Philosophum moralem, non tamen Theologicâ consistente in repugnantia cum lege & bonitate divinâ. Hæc enim malitia licet fundamentaliter sit prior Dei prohibitione, ejusque cognitione, sumpta tamen formaliter est posterior.

COLLEGIUM LEODIENSE JESUITARUM ANGLORUM. 1690.

Paulò post emissum Alexandri VIII. Decretum contra errorem de peccato philosophico prodit in lucem Leodii,